

Research Paper

Investigation the Relationship between Study Habits and Procrastination and Academic Performance with the Mediation of Self-Efficacy of First Grade High School Girls in Neyriz

Faride Hadadan¹, Mojgan Ghajareih^{2*}

1. Master student of Curriculum Planning, Department of Educational Sciences, Islamic Azad University, Neyriz, Iran.

2. Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Islamic Azad University, Neyriz, Iran.

Received: 2021/09/07

Revised: 2021/12/08

Accepted: 2021/12/11

Use your device to scan and read the article online

DOI:

10.30495/jzv.2022.28908.3662

Keywords:

academic procrastination, self-efficacy, study habits, academic performance, students

Abstract

Introduction

The aim of this study was to investigate the relationship between study habits and procrastination and academic performance with the mediation of self-efficacy of first grade high school girls in Neyriz in the 99-98 academic.

Methods and Materials: The method used in this study is descriptive-correlational. The statistical population was all female high school students in the academic year of 2009-2010 in Neyriz city, which was provided to 314 students as a sample using multi-stage random sampling method. The tools of this research were: Palsan-Sharma study habits questionnaire, Solomon and Roth Bloom academic procrastination, Morris self-efficacy and academic performance and Pham and Taylor academic performance.

Results: Direct path analysis showed that there is a significant negative relationship between study habits and academic procrastination ($p < 0.001$). However, there is no relationship between study habits and academic performance ($p < 0.142$). In addition, the results of indirect path analysis showed that there is a relationship between study habits with procrastination and self-efficacy mediation ($p < 0.002$). Also, the findings showed that there is a relationship between study habits and academic performance mediated by self-efficacy ($p < 0.002$).

Discussion and Conclusion: According to the research findings, it can be said that the more students have good and desirable reading habits, the less negligent they will be. In addition, the findings showed that having self-efficacy can increase academic performance and reduce academic procrastination in students.

Citation: Hadadan, F., Ghajareih, M., Investigation the Relationship between Study Habits and Procrastination and Academic Performance with the Mediation of Self-Efficacy of First Grade High School Girls in Neyriz. Quarterly Journal of Women and Society.2022; 13 (50): 213-228

* Corresponding author: Mojgan Ghajareih

Address: Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Faculty of Humanities, Islamic Azad University, Neyriz Branch

Tell: 09171135887

Email: mojganghajar@yahoo.com

Extended Abstract

Introduction

Today, improving and developing the academic performance of learners is one of the main goals of educational centers and one of the most important indicators for evaluating the programs of the education system and declining student academic performance in schools is one of the major challenges and concerns. Therefore, it is necessary to study the various factors affecting the academic performance of students (5).

Another problem of education is academic procrastination, which is common among students at different levels of education (6). Academic procrastination is an irrational unwillingness to start or complete an academic assignment that negatively affects a person's academic performance (7). Researchers believe that procrastinator performs worse due to procrastination and less time to prepare (8). Another factor influencing academic performance is study habits. Study habits include overt and covert thoughts and behaviors that are associated with learning success (9). Studies have shown that failure in study habits can negatively affect all the benefits of a good learning environment (10). Numerous studies have shown that reading habits have a significant positive relationship with academic performance (12, 13, 14). In other words, students who have good reading habits also have high academic performance (15, 16).

Also, study habits are associated with academic procrastination. In this regard, studies have shown that students who have good study habits show less procrastination in academic and educational assignments. In other words, study habits have a significant negative relationship with procrastination (17, 18).

Another variable that is associated with procrastination and academic performance is self-efficacy (19). Self-efficacy refers to the feeling of worthiness, quality and ability to cope with life. People with high self-efficacy can deal effectively. On the

other hand, people with low self-efficacy feel incapable of exercising control over life events (23). Studies have shown that self-efficacy has a significant positive relationship with academic performance. In other words, students with high self-efficacy have better academic performance and students with low self-efficacy have lower academic performance (24, 25, 26).

Methods and materials

This study is applied in terms of purpose and descriptive-survey-correlation in terms of data collection method (path analysis using structural equations). Data collection tools are: (1) Pulsan-Sharma Study Habits Questionnaire (PSSH), (2) Academic Procrastination Scale Solomon and Ruth Bloom, (3) Pham and Taylor Academic Performance Questionnaire (4) Morris Self-efficacy Questionnaire.

Findings

Descriptive findings

Mean and standard deviation of study habits were 1.30 and 0.21, academic procrastination was 0.66, 0.51, academic performance was 3.28 and 0.41, and self-efficacy was 3.67 and 0.60, respectively.

Findings related to research hypotheses

The research hypotheses were tested by structural equations and path analysis.

Direct hypotheses

Hypothesis 1: There is a relationship between study habits and procrastination of junior high school girls. The direct path of study habits to procrastination with standard coefficient (-0.419) and significance level (0.001) is significant, so hypothesis 1 was confirmed.

Hypothesis 2: There is a relationship between study habits and academic performance of junior high school girls. According to the standard coefficient (0.090), critical ratio (0.11) and significant level (0.142), no significant difference was seen. Therefore, Hypothesis 2 was not confirmed.

Indirect hypotheses

Indirect hypotheses were tested using the bootstrap method.

Hypothesis 3: There is a relationship between study habits and procrastination mediated by self-efficacy of junior high school girls. The results of examining the indirect effect of study habits on procrastination mediated by self-efficacy show that the lower limit related to the indirect effect of study habits on procrastination is equal to (-0.210) and the upper limit is equal to (-0.091) Is that the indirect effect is statistically significant and according to the level of significance obtained (0.002). Therefore, Hypothesis 3 is confirmed.

Hypothesis 4: There is a relationship between study habits and academic performance with the mediation of self-efficacy of junior high school girls. The results of examining the indirect effect of study habits on academic performance mediated by self-efficacy show that the lower limit is related to the indirect effect of study habits on academic performance (0.209) and the upper limit is equal to (0.356). Indirect effect is statistically significant and according to the level of significance obtained (0.002). Therefore, Hypothesis 4 is confirmed.

Discussion and conclusion

Findings of direct hypotheses showed that there is a significant negative relationship between study habits and procrastination. In other words, the better the students' study habits, the lower their academic procrastination, and vice versa. These results are consistent with the findings of Svartdal et al. (2) Shahbazian Khoniq et al. (18) and Gutierrez et al. (17). Explaining this finding, it can be said that students who have good reading habits are more inclined to study and do their homework, plan to study and act responsibly to learn the curriculum. On the other hand, students with poor reading habits seem to avoid homework and do not plan to learn. Another finding of this study

showed that there was no significant relationship between study habits and study performance. This finding was consistent with the results of Ghaljahi et al. (14). Explaining this finding, it can be said that many students start studying shortly after the exam and do not have a specific plan. Findings related to indirect hypotheses showed that there is a relationship between study habits and academic procrastination with mediation of self-efficacy. Explaining this finding, it can be said that people who are characterized by a high level of self-efficacy are those who engage with homework by predicting success in doing homework. But people with low levels of self-efficacy think about failure before doing homework, which helps them to avoid homework as much as possible and Committing procrastination. Also, another finding of the study showed that there is a relationship between study habits and study performance with mediation of self-efficacy. Explaining this finding, it can be said that students' positive beliefs about their abilities increase their self-efficacy in academic performance and improve students' academic performance.

Ethical Considerations

The present study was conducted with the consent of parents and students.

Compliance with ethical guidelines

This research is taken from the master's thesis and under the supervision of the ethics committee of Islamic Azad University, Neyriz branch, and all ethical points including confidentiality, trustworthiness, accuracy in citation, observance of ethical values in data collection by the researcher

Funding

The research was funded by the authors of the article.

Authors' contributions

The article is taken from a master's thesis. The first author is a graduate student

and the author in charge is the first supervisor.

Conflicts of interest

The authors declared no conflict of interest

مقاله پژوهشی

بررسی رابطه عادت‌های مطالعه با اهمال کاری تحصیلی و عملکرد تحصیلی با میانجی‌گری خودکارآمدی دانش‌آموزان دختر متوسطه اول شهرستان نیریز

فریده حدادان^۱، مژگان قاجاریه^{۲*}

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد رشته برنامه‌ریزی درسی، گروه علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد نیریز.

۲. استادیار گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد نیریز.

چکیده

هدف: این پژوهش با هدف بررسی رابطه عادت‌های مطالعه با اهمال کاری و عملکرد تحصیلی با میانجی‌گری خودکارآمدی دختران مقطع متوسطه اول شهرستان نیریز در سال تحصیلی ۹۹-۹۸ صورت گرفته است.

روش و مواد: روش به کار گرفته شده در این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری تمام دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ شهرستان نیریز بود که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی چند مرحله‌ای ابزارهای پژوهش در اختیار ۳۱۴ نفر از دانش‌آموزان به عنوان نمونه گذاشته شد. ابزارهای این پژوهش عبارت بودند از: پرسش‌نامه عادت‌های مطالعه پالسان - شارما، مقیاس اهمال کاری تحصیلی سولومون و راث‌بلوم، پرسش‌نامه خودکارآمدی موریس و پرسش‌نامه عملکرد تحصیلی فام و تیلور.

یافته‌ها: تحلیل مسیر مستقیم نشان داد که بین عادت‌ها مطالعه با اهمال کاری تحصیلی ($p < 0/001$) رابطه منفی و معناداری وجود دارد. ولی، بین عادت‌ها مطالعه با عملکرد تحصیلی ($p < 0/142$) رابطه وجود ندارد. علاوه بر این، نتایج تحلیل مسیر غیر مستقیم نشان داد بین عادت‌های مطالعه با اهمال کاری با میانجی‌گری خودکارآمدی ($p < 0/002$) رابطه وجود دارد. علاوه بر این یافته‌ها نشان داد، بین عادت‌ها مطالعه با عملکرد تحصیلی با میانجی‌گری خودکارآمدی ($p < 0/002$) رابطه وجود دارد.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌های پژوهش می‌توان گفت هر قدر دانش‌آموزان عادت‌های مطالعه خوب و مطلوبی داشته باشند از میزان اهمال کاری آن‌ها کاسته خواهد شد. علاوه بر این، یافته‌ها نشان داد که افزایش خودکارآمدی می‌تواند موجب افزایش عملکرد تحصیلی و کاهش اهمال کاری تحصیلی در دانش‌آموزان شود.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۶/۱۶

تاریخ داوری: ۱۴۰۰/۰۹/۱۷

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۹/۲۰

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید

DOI:

10.30495/jzv.2022.28908.3662

واژه‌های کلیدی:

اهمال کاری تحصیلی، خودکارآمدی، عادت مطالعه، عملکرد تحصیلی، دانش‌آموزان

* نویسنده مسئول: مژگان قاجاریه

نشانی: استادیار گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد نیریز

تلفن: ۰۹۱۱۳۵۸۸۷

پست الکترونیکی: mojganhajar@yahoo.com

مقدمه

رشد و بالندگی هر جامعه مرهون نظام آموزشی آن جامعه است. بر این اساس همه ساله کشورها مبالغ قابل توجهی از درآمد ملی خود را صرف آموزش و پرورش می‌کنند. اما، بعضی از عوامل وجود دارند که موجب به هدر رفتن بخشی از این سرمایه‌گذاری‌ها می‌شوند. عوامل آموزشی، مدیریتی، ساختاری، رفتاری و ... از آن جمله‌اند. در این میان، اهمال‌کاری تحصیلی یکی از مشکلات رفتاری است که شیوع بسیار زیادی در بین دانش‌آموزان دارد حدود ۷۵٪ تا ۹۵٪ (۱) و به دلیل شیوع اهمال‌کاری تحصیلی در میان دانش‌آموزان، لزوم توجه مسئولان، برنامه‌ریزان و دست‌اندرکاران نظام آموزشی را به متغیرهای مرتبط با آن مانند، خودکارآمدی و عادت‌های مطالعه ضروری می‌کند (۲).

هم‌چنین، بهبود و توسعه عملکرد تحصیلی یادگیرندگان یکی از اهداف اصلی مراکز آموزشی است، زیرا عملکرد تحصیلی افراد اساس موفقیت و پیشرفت در هر مقطعی محسوب می‌گردد. عملکرد تحصیلی افراد متأثر از عوامل گوناگونی است. عادت‌های مطالعه افراد و خودکارآمدی از جمله این عوامل بشمار می‌روند (۳). بنابراین، شناسایی عوامل مرتبط با عملکرد تحصیلی و جلوگیری از اهمال‌کاری تحصیلی از ارزش و اهمیت زیادی برخوردار است زیرا می‌تواند در افزایش سطح کیفی تحصیل و آموزش نقشی مهم ایفاء کند.

به بیان دیگر، بهبود عملکرد تحصیلی^۱ یادگیرندگان یکی از اهداف اصلی مراکز آموزشی است، زیرا عملکرد تحصیلی افراد اساس موفقیت و پیشرفت در هر مقطعی بشمار می‌رود (۳). اتکینسون^۲، هیلگارد^۳ و اتکینسون (۴) عملکرد تحصیلی را توانایی آموخته شده یا اکتسابی فرد در موضوعات آموزشی می‌دانند که به وسیله آزمون‌های استاندارد شده، اندازه‌گیری می‌شود (۲).

از آن‌جا که عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان مهم‌ترین شاخص برای ارزیابی برنامه‌های نظام آموزش و پرورش و ارتقا آن‌ها و یکی از هدف‌های اساسی و حیاتی نظام‌های آموزش و پرورش به شمار می‌رود، بنابراین طبیعی است که کاهش عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان در مدارس یکی از چالش‌ها و نگرانی‌های عمده‌ای است که زنگ خطر را در نظام آموزش و پرورش به صدا در آورده و نیز کارایی و اثربخشی برنامه‌های آن را به طور جدی در معرض تردید و سوال قرار داده و ضرورت جامع‌نگری و توجه به عوامل

گوناگون تاثیرگذار بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان را الزامی می‌کند (۵).

از سوی دیگر، اهمال‌کاری تحصیلی^۴ یکی از معضلات نظام‌های آموزش و پرورش است چنان‌که می‌توان آن را به عنوان نوعی "ضد‌انگیزش" دانست، به طوری که افراد تصمیم می‌گیرند در راستای انجام دادن و کامل کردن تکالیف تحصیلی انتخاب شده، حرکت نکنند. این رفتار در بین بزرگسالان از جمله دانش‌آموزان در سطوح تحصیلی گوناگون رایج است (۶). اهمال‌کاری تحصیلی یکی از انواع اهمال‌کاری است که در موقعیت‌های تحصیلی رخ می‌دهد و فرد مبتلا به آن در برانگیختن خود برای انجام فعالیت‌هایی چون نوشتن تکلیف، مطالعه برای امتحان، به اتمام رساندن پروژه‌های مرتبط با مدرسه و انجام تکالیف خواندنی هفتگی دچار شکست می‌شود. به عبارتی، اهمال‌کاری تحصیلی عدم تمایل غیر منطقی در شروع یا اتمام یک تکلیف تحصیلی است که بر روی پیشرفت و عملکرد تحصیلی فرد تاثیر منفی می‌گذارد (۷). پژوهشگران بر این باورند که اهمال‌کاران به علت به تعویق انداختن کارها به ساعات آخر و زمان کم‌تری که برای آماده شدن دارند، عملکرد ضعیف‌تری از خود نشان می‌دهند (۸).

یک از عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی عادت‌های مطالعه^۵ است. عادت‌های مطالعه شامل افکار و رفتارهای نهان و آشکاری است که با موفقیت در یادگیری مرتبط هستند و می‌توانند از طریق مداخلات آموزشی تغییر یابند (۹). مطالعات نشان داده است، نارسایی در عادت‌ها یا مهارت‌های مطالعه می‌تواند تمامی مزایای یک محیط آموزشی مطلوب و حتی قابلیت‌های هوشی، شخصی و سلامت جسمی-روانی افراد را به طور منفی تحت تاثیر قرار دهد (۱۰). از طرفی، عادت‌های مطالعه مناسب می‌تواند بسیاری از نارسایی‌های احتمالی در محیط‌های آموزشی را تعدیل یا جبران کند (۱۱). بنابراین، دانش‌آموزان باید عادت‌ها یا مهارت‌های مطالعه را در یادگیری به کار برند، زیرا در غیر این صورت یادگیری به درستی و سهولت انجام نمی‌گیرد (۲). پژوهش‌های متعددی نشان داده است عادت‌های مطالعه با عملکرد تحصیلی رابطه مثبت معنی‌دار دارد (۱۲، ۱۳ و ۱۴). به بیان دیگر، دانش‌آموزانی که دارای عادت‌های مطالعه مناسب هستند، دارای عملکرد تحصیلی بالایی نیز می‌باشند (۱۵ و ۱۶).

هم‌چنین، عادت‌های مطالعه با اهمال‌کاری تحصیلی نیز رابطه دارد. در این زمینه نیز مطالعات نشان داده است دانش‌آموزانی که عادت‌های مطالعه خوبی دارند در تکالیف تحصیلی و آموزشی

5- study habits

1- Academic Performance

2- Atkinson

3- Hilgard

4- Academic Procrastination

افزون بر این، پژوهش‌های متعددی نشان داده است که خودکارآمدی با اهمال‌کاری رابطه منفی معنی‌داری دارد. به عبارتی، دانش‌آموزانی که خودکارآمدی بالایی دارند کم‌تر دچار اهمال‌کاری می‌شوند و برعکس، دانش‌آموزانی که خودکارآمدی پایینی دارند، اهمال‌کارتر هستند (۲۷، ۲۸ و ۲).

با توجه به مطالب بالا این پژوهش در پی پاسخ به این سوال است، آیا بین عادت‌های مطالعه با اهمال‌کاری و عملکرد تحصیلی با میانجی‌گری خودکارآمدی دختران مقطع متوسطه اول شهرستان نیریز در سال تحصیلی ۹۹-۹۸ رابطه‌ای وجود دارد؟

روش پژوهش

جامعه، نمونه و روش نمونه‌گیری

این مطالعه از نظر هدف از نوع کاربردی و از نظر شیوه جمع‌آوری داده‌ها از نوع توصیفی-پیمایشی است. روش پژوهش غیر آزمایشی و در واقع روش همبستگی از نوع تحلیل مسیر است. جامعه آماری این مطالعه تمامی دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ شهرستان نیریز است که حجم نمونه با استفاده از روش نمونه‌گیر تصادفی چند مرحله‌ای به تعداد ۳۱۴ نفر انتخاب شده است. به این صورت که ابتدا، از بین مدارس متوسطه شهرستان نیریز، ۵ مدرسه دخترانه به طور تصادفی، انتخاب شدند. سپس، از هر مدرسه، یک کلاس به طور تصادفی انتخاب شد.

ابزارهای گردآوری داده‌ها

۱- پرسش‌نامه عادت‌های مطالعه پالسان-شارما^۲ (۱۹۸۹): در این پژوهش برای ارزیابی عادت‌های مطالعه از پرسش‌نامه پالسان-شارما (۱۹۸۹) استفاده شده است. این پرسش‌نامه دارای ۴۵ سوال است که بر اساس یک مقیاس ۳ ارزشی از نوع لیکرت (همیشه یا بیشتر اوقات = ۲، بعضی اوقات = ۱ و به ندرت یا هرگز = ۰) به آن پاسخ داده می‌شود. این ابزار دارای ۸ خرده مقیاس (۱) تقسیم‌بندی زمان، (۲) وضعیت فیزیکی، (۳) توانایی خواندن، (۴) یادداشت کردن، (۵) انگیزش یادگیری، (۶) حافظه، (۷) برگزاری امتحانات و (۸) تندرستی است. در این پرسش‌نامه بیش‌ترین نمره ۹۰ و کم‌ترین نمره صفر است. پایایی و روایی این ابزار در چند پژوهش مورد بررسی قرار گرفته و تأیید شده است (۹، ۲۹ و ۲۶).

در این پژوهش روایی پرسش‌نامه عادت‌های مطالعه پالسان-شارما با استفاده از تحلیل عامل تأییدی مورد بررسی و تأیید قرار

اهمال‌کاری کم‌تری از خود نشان می‌دهند. به بیان دیگر، عادت‌های مطالعه با اهمال‌کاری رابطه منفی معنی‌داری دارد (۱۷ و ۱۸).

از دیگر متغیرهایی که با اهمال‌کاری و عملکرد تحصیلی در ارتباط است، خودکارآمدی^۱ است (۱۹). منظور از خودکارآمدی احساس شایستگی، کفایت و قابلیت در کنار آمدن با زندگی است. همچنین، خودکارآمدی میزان ادراک ما از درجه کنترلی که بر زندگی‌مان داریم، تعریف شده است. خودکارآمدی، یک باور قوی درباره صلاحیت‌هایی است که بر اساس ارزیابی ما از منابع گوناگون اطلاعات، درباره توانایی‌هایمان بدست آمده است (۲۰). خودکارآمدی به عنوان یک عامل انگیزشی، فعال‌کننده، نیرو دهنده، نگهدارنده و هدایت‌کننده رفتار به سوی هدف تعریف می‌شود (۲۱). خودکارآمدی به عنوان یک متغیر شخصیتی، نقش مهمی در رویاوری فرد با مسایل زندگی دارد و به عنوان یک ویژگی شخصیتی پیش‌بینی‌کننده، می‌تواند در موقعیت‌های تحصیلی و آموزشی عاملی موثر باشد (۲۲). افرادی که خودکارآمدی بالایی دارند معتقدند، می‌توانند به گونه مؤثر با رویدادها و شرایطی که پیش رو دارند برخورد کنند. از آن جایی که آن‌ها در برابر مشکلات انتظار موفقیت دارند در تکلیف‌ها استقامت نموده و اغلب در سطح بالایی عمل می‌کنند. این افراد نسبت به کسانی که خودکارآمدی کمی دارند به توانایی‌های خود اطمینان بیشتری داشته و تردید کمی نسبت به خود دارند. افراد با سطح خودکارآمدی بالا هدف‌های چالش‌انگیز برای خود در نظر می‌گیرند، حتی در شرایط دشوار و استرس‌زا برای دستیابی به اهداف خود پایداری به خرج می‌دهند و بعد از شکست، سریع بلند می‌شوند. از طرفی، افرادی که خودکارآمدی پایینی دارند احساس می‌کنند، در اعمال کنترل بر رویدادهای زندگی ناتوانند. آن‌ها، هنگامی که با موانع روبه‌رو می‌شوند اگر تلاش‌های اولیه‌شان در برخورد با مشکلات بی‌نتیجه بوده باشد، به سرعت قطع امید می‌کنند. افرادی که خودکارآمدی بسیار کمی دارند حتی تلاش نمی‌کنند بر مشکلات غلبه کنند زیرا معتقد هستند هر کاری انجام دهند بیهوده است و تغییری در اوضاع ایجاد نمی‌کند (۲۳). مطالعات نشان داده است که خودکارآمدی با عملکرد تحصیلی رابطه مثبت معنی‌داری دارد. به عبارتی، دانش‌آموزانی که خودکارآمدی بالایی دارند از عملکرد تحصیلی بهتری برخوردار هستند و دانش‌آموزانی که خودکارآمدیشان پایین است عملکرد تحصیلی پایینی دارند (۲۴، ۲۵ و ۲۶).

1 - self efficacy

2- Pulsan-Sharma Study Habits Questionnaire (PSSH)

گرفت. پایایی ابزار نیز با استفاده از روش ضریب آلفای کرونباخ $0/84$ به دست آمد.

۲- مقیاس اهمال کاری تحصیلی سولومون و راث-بلوم^۱ (۱۹۸۴): در این پژوهش از مقیاس اهمال کاری تحصیلی سولومون و راث‌بلوم (۱۹۸۴) برای ارزیابی اهمال کاری تحصیلی استفاده شده. این مقیاس دارای ۲۷ گویه است که بر اساس یک مقیاس ۵ درجه‌ای از نوع لیکرت (هرگز = ۱، به ندرت = ۲، گهگاهی = ۳، اکثر اوقات = ۴ و همیشه = ۵) به آن پاسخ داده می‌شود. همچنین، در این مقیاس گویه‌های ۲-۴-۶-۱۱-۱۳-۱۵-۱۶-۲۱-۲۳-۲۵ به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند. این ابزار دارای ۳ مولفه (۱) آماده شدن برای امتحانات، (۲) آماده شدن برای تکالیف و (۳) آماده شدن برای مقاله‌های پایان ترم است. بیش‌ترین نمره در این ابزار نمره ۱۳۵ و کم‌ترین نمره ۲۷ است. روایی و پایایی مقیاس اهمال کاری تحصیلی سولومون و راث‌بلوم در تعدادی از پژوهش‌ها مورد بررسی و تأیید قرار گرفته است (۳۰، ۳۱ و ۳۲).

در این پژوهش روایی مقیاس اهمال کاری سولومون و راث‌بلوم با استفاده از روش تحلیل عامل تأییدی مورد بررسی و تأیید قرار گرفت. پایایی مقیاس نیز با استفاده از روش ضریب آلفای کرونباخ $0/90$ برآورد شد.

۳- پرسش‌نامه خودکارآمدی موریس^۲ (۲۰۰۱)

پرسش‌نامه خودکارآمدی کودکان و نوجوانان توسط موریس در سال (۲۰۰۱) برای سنجش خودکارآمدی طراحی و تدوین شده است. این پرسش‌نامه دارای ۲۳ سوال است که بر اساس یک مقیاس ۵ درجه‌ای از نوع لیکرت (اصلاً = ۱، کمی = ۲، تا حدودی = ۳، زیاد = ۴ و بسیار زیاد = ۵) به آن پاسخ داده می‌شود. این ابزار دارای ۳ مولفه (۱) خودکارآمدی اجتماعی (۸ سوال)، (۲) خودکارآمدی تحصیلی (۸ سوال) و (۳) خودکارآمدی هیجانی (۷ سوال) است. در این پرسش‌نامه بیش‌ترین نمره ۱۱۵ و کم‌ترین نمره ۲۳ می‌باشد. روایی و پایایی پرسش‌نامه خودکارآمدی موریس در تعدادی از پژوهش‌ها مورد بررسی و تأیید قرار گرفته است (۳۳ و ۳۴).

در این پژوهش روایی پرسش‌نامه خودکارآمدی موریس با استفاده از روش تحلیل عامل تأییدی مورد بررسی و تأیید قرار گرفت. پایایی پرسش‌نامه نیز با استفاده از روش ضریب آلفای کرونباخ $0/90$ بدست آمد.

۴- پرسش‌نامه عملکرد تحصیلی فام و تیلور^۳ (۱۹۹۹)

در این پژوهش به منظور اندازه‌گیری عملکرد تحصیلی از پرسش‌نامه عملکرد تحصیل فام و تیلور (۱۹۹۹) استفاده شد که در تاج (۱۳۸۳) آن را ترجمه کرده است. این پرسش‌نامه دارای ۴۸ سوال است که بر اساس یک مقیاس ۵ درجه‌ای از نوع لیکرت (هیچ = ۱، کم = ۲، تا حدی = ۳، زیاد = ۴ و خیلی زیاد = ۵) به آن پاسخ داده می‌شود. همچنین، این ابزار دارای ۵ مولفه (۱) خودکارآمدی، (۲) تأثیر هیجانی، (۳) برنامه ریزی، (۴) فقدان کنترل و (۵) انگیزش است. روایی و پایایی این پرسش‌نامه در ایران در چندین پژوهش مورد بررسی و تأیید قرار گرفته است (۳۵ و ۳۶).

در این پژوهش روایی ابزار با استفاده از روش تحلیل عامل تأیید مورد بررسی و تأیید قرار گرفت. پایایی نیز با استفاده از روش آلفای کرونباخ $0/86$ به دست آمد.

فرضیه‌های پژوهش

فرضیه اصلی

بین عادت‌های مطالعه با اهمال کاری و عملکرد تحصیلی با میانجی‌گری خودکارآمدی دختران مقطع متوسطه اول شهرستان نی‌ریز در سال تحصیلی ۹۸-۹۹ رابطه وجود دارد.

فرضیه‌های فرعی

۱. بین عادت‌های مطالعه و اهمال کاری تحصیلی دختران مقطع متوسطه اول شهرستان نی‌ریز در سال تحصیلی ۹۸-۹۹ رابطه وجود دارد.

۲. بین عادت‌های مطالعه و عملکرد تحصیلی دختران مقطع متوسطه اول شهرستان نی‌ریز در سال تحصیلی ۹۸-۸۸ رابطه وجود دارد.

۳. بین عادت‌های مطالعه و اهمال کاری تحصیلی با میانجی‌گری خودکارآمدی دختران مقطع متوسطه اول شهرستان نی‌ریز در سال تحصیلی ۹۹-۱۴۰۰ رابطه وجود دارد.

۴. بین عادت‌های مطالعه و عملکرد تحصیلی با میانجی‌گری خودکارآمدی دختران مقطع متوسطه اول شهرستان نی‌ریز در سال تحصیلی ۹۹-۱۴۰۰ رابطه وجود دارد.

یافته‌های پژوهش

۱- آمار توصیفی متغیرهای مورد مطالعه

جدول ۱ میانگین و انحراف معیار متغیرهای عادت‌های مطالعه، اهمال کاری تحصیلی، خودکارآمدی و عملکرد تحصیلی را نشان می‌دهد.

³-Pham and Taylor Academic Performance Questionnaire

¹- Solomon and Ruth Bloom Academic Procrastination Scale

²- Morris Self-efficacy Questionnaire

پیش فرض‌های مربوط به تحلیل مسیر شامل داده‌های مفقود، نرمال بودن، داده‌های پرت و هم‌خطی چندگانه است که مورد بررسی قرار گرفت. داده‌های مفقود با استفاده از میانگین نمونه جایگزین شدند.

نرمال بودن و داده‌های پرت تک متغیره با استفاده از چولگی و کشیدگی و استفاده از ضریب مردیا مورد بررسی قرار گرفت و هم‌خطی چندگانه با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون بررسی شد و همه پیش فرض‌های تحلیل مسیر تأیید شدند.

۲- یافته‌های مربوط به آزمون مدل

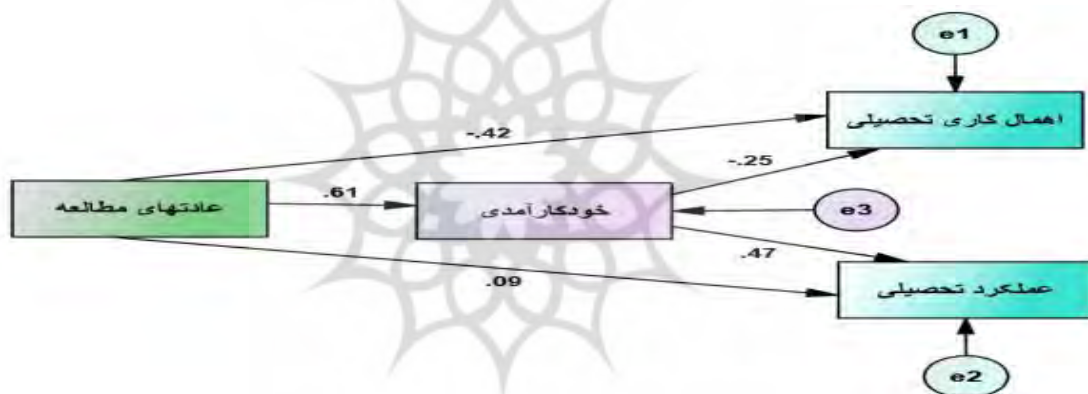
در این بخش، به منظور بررسی روابط مستقیم و غیر مستقیم متغیرهای اهمال کاری تحصیلی، عملکرد تحصیلی، خودکارآمدی و عادت‌های مطالعه یک مدل فرضی بر اساس پیشینه پژوهش طراحی شد و فرضیه‌های مربوط به مدل، مستقیم و غیر مستقیم، مورد بررسی قرار گرفت.

جدول ۱- میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهشی

متغیر	میانگین	انحراف معیار
عادت‌های مطالعه	۱/۳۰	۰/۲۱
اهمال کاری تحصیلی	۲/۶۶	۰/۵۱
خودکارآمدی	۳/۶۷	۰/۶۰
عملکرد تحصیلی	۳/۲۸	۰/۴۱

در جدول ۱ میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش ارائه داده شده است. نتایج جدول نشان می‌دهد که میانگین متغیر عادت‌های مطالعه در بین پاسخگویان ۱/۳۰ با انحراف معیار ۰/۲۱، متغیر اهمال کاری تحصیلی با میانگین ۲/۶۶ و انحراف معیار ۰/۵۱، متغیر خودکارآمدی با میانگین ۳/۶۷ و انحراف معیار ۰/۶۰ و همچنین، متغیر عملکرد تحصیلی با میانگین ۳/۲۸ و انحراف معیار ۰/۴۱ است.

پیش فرض‌های تحلیل مسیر

نمودار (۱) ضرایب استاندارد مدل رابطه علی عادت‌های مطالعه، اهمال کاری و عملکرد تحصیلی با میانجی‌گری خودکارآمدی دانش‌آموزان دختر متوسطه اول

پیش از برازندگی مدل، ضرایب مسیرهای مستقیم متغیرهای پژوهش در مدل بالا مورد بررسی قرار گرفتند. جدول ۲ ضرایب مستقیم و دیگر پارامترهای متغیرهای این مدل را نشان می‌دهد.

جدول ۲- الگوی ساختاری مسیرهای مستقیم و ضرایب استاندارد آن‌ها در دانش‌آموزان دختر متوسطه اول

مسیر	ضریب استاندارد	ضریب غیر استاندارد	خطای معیار	نسبت بحرانی	سطح معنی‌داری
عادت‌های مطالعه به اهمال کاری	-۰/۴۱۹	-۱/۳۴	۰/۱۸	-۷/۲۹	۰/۰۰۱
عادت‌های مطالعه به عملکرد تحصیلی	۰/۰۹۰	۰/۱۶۶	۰/۱۱	۱/۴۶	۰/۱۴۲
عادت‌های مطالعه به خودکارآمدی	۰/۶۰۷	۱/۵۶	۰/۱۱	۱۳/۲۹	۰/۰۰۱

خودکارآمدی با ضریب استاندارد (۰/۶۰۷) و سطح معناداری (۰/۰۰۱) که کم‌تر از ۰/۰۵ می باشد معنی‌دار است. مدل بالا با استفاده از شاخص‌های برازندگی مورد ارزیابی قرار گرفت. جدول ۳ شاخص‌های نیکویی براز مدل را نشان می‌دهد. مقادیر شاخص‌های برازندگی جدول ۳ نشان می‌دهد که مدل از برازندگی خوب و قابل قبولی برخوردار است.

بر اساس ضرایب استاندارد و مقادیر بحرانی ارائه شده در جدول ۲، مشاهده می‌شود از ۳ مسیر مستقیم مسیر عادت‌های مطالعه به اهمال کاری با ضریب استاندارد (-۰/۴۱۹) و سطح معناداری (۰/۰۰۱) که کم‌تر از ۰/۰۵ می باشد معنی‌دار است ولی مسیر عادت‌های مطالعه به عملکرد تحصیلی با ضریب استاندارد (-۰/۰۹۰) و سطح معناداری (۰/۱۴۲) که بیش‌تر از ۰/۰۵ می‌باشد معنی‌دار نیست و در نهایت مسیر مستقیم عادت‌های مطالعه به

جدول ۳- شاخص برازش مدل مورد مطالعه در پژوهش

مقدار شاخص	نوع شاخص
۱/۳۴	آزمون مجذور کای (χ^2)
۰/۲۴	سطح معنی داری
۱	درجه آزادی (df)
۱/۳۴	نسبت مجذور کای دو بر درجه آزادی (χ^2/df)
۰/۹۹	شاخص نیکویی برازش (GFI)
۰/۹۷	شاخص نیکویی برازش تعدیل یافته (AGFI)
۰/۹۹	شاخص هنجار شده برازندگی (NFI)
۰/۹۹	شاخص برازندگی تطبیقی (CFI)
۰/۹۹	شاخص برازندگی فزاینده (IFI)
۰/۰۳	جذر میانگین مجذورات خطای تقریب (RMSEA)

با ۰/۱۱ با سطح معناداری برابر ۰/۱۴۲، ($p > 0/05$) نشان می‌دهد که این ضریب با صفر دارای تفاوت معنادار نیست. به این ترتیب و با توجه به حجم نمونه مورد مطالعه می‌توان چنین نتیجه گرفت که با حداقل اطمینان ۹۵ درصد در جامعه آماری عادت‌های مطالعه بر عملکرد تحصیلی تاثیر ندارد. بنابراین، فرضیه ۲ مورد تأیید قرار نمی‌گیرد.

فرضیه‌های غیر مستقیم

در این بخش به بررسی مسیرهای غیر مستقیم پرداخته می‌شود.

فرضیه ۳: بین عادت‌های مطالعه و اهمال کاری تحصیلی با میانجی‌گری خودکارآمدی دختران مقطع متوسطه اول شهرستان نی‌ریز در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۹۹ رابطه وجود دارد.

نتایج حاصل از بررسی اثر غیرمستقیم عادت‌های مطالعه بر اهمال کاری با میانجی‌گری خودکارآمدی براساس جدول ۴ نشان می‌دهد که حد پایین مربوط به اثر غیر مستقیم عادت‌های مطالعه بر اهمال کاری تحصیلی برابر (۰/۲۱۰-) و حد بالا برابر (۰/۰۹۱-) می باشد که از لحاظ آماری و با توجه به سطح معناداری بدست آمده (۰/۰۰۲) که کم‌تر از ۰/۰۵ می‌باشد و اثر غیر مستقیم معنادار است. بنابراین با توجه به معناداری اثر مستقیم عادت‌های مطالعه

فرضیه‌های مستقیم

فرضیه ۱: بین عادت‌های مطالعه و اهمال کاری دختران مقطع متوسطه اول شهرستان رابطه وجود دارد.

براساس جدول شماره ۲، ضریب مسیر استاندارد عادت‌های مطالعه بر اهمال کاری برابر ۰/۴۱۹- است. همچنین، نسبت بحرانی برابر با ۰/۱۸ با سطح معناداری برابر ۰/۰۰۱، ($p < 0/05$) نشان می‌دهد، این ضریب با صفر دارای تفاوت معنادار است. به این ترتیب و با توجه به حجم نمونه مورد مطالعه می‌توان چنین نتیجه گرفت که با حداقل اطمینان ۹۵ درصد در جامعه آماری عادت‌های مطالعه بر اهمال کاری تاثیر دارد و با توجه به این که جهت این تاثیر منفی است، نشان می‌دهد که هر چه عادت‌های مطالعه بهتر باشد، اهمال کاری دانش‌آموزان کم‌تر است و برعکس، هرچه عادت‌های مطالعه نامطلوب باشد اهمال کاری دانش‌آموزان افزایش پیدا می‌کند. بنابراین، فرضیه ۱ مورد تأیید قرار می‌گیرد.

فرضیه ۲: بین عادت‌های مطالعه و عملکرد تحصیلی دختران مقطع متوسطه اول شهرستان نی‌ریز رابطه وجود دارد.

براساس جدول شماره ۲، ضریب مسیر استاندارد عادت‌های مطالعه بر عملکرد تحصیلی برابر ۰/۰۹۰- است. نسبت بحرانی برابر

نشان می‌دهد که حد پایین مربوط به اثر غیر مستقیم عادت‌های مطالعه بر عملکرد تحصیلی برابر (۰/۳۵۶) و حد بالا برابر (۰/۳۵۶) می‌باشد که از لحاظ آماری و با توجه به سطح معناداری بدست آمده (۰/۰۰۲) که کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد و اثر غیر مستقیم معنادار است. بنابراین، با توجه به عدم معناداری اثر مستقیم عادت‌های مطالعه بر عملکرد تحصیلی (فرضیه ۲) و معناداری اثر غیرمستقیم عادت‌های مطالعه بر عملکرد تحصیلی می‌توان نتیجه گرفت که خودکارآمدی نقش میانجی کلی در تاثیر عادت‌های مطالعه بر عملکرد تحصیلی را دارد. بنابراین، فرضیه ۴ مورد تأیید قرار می‌گیرد.

بر اهمال کاری (فرضیه ۱) و همچنین، معناداری اثر غیر مستقیم عادت‌های مطالعه بر اهمال کاری می‌توان نتیجه گرفت که خودکارآمدی نقش میانجی جزئی در تاثیر عادت‌های مطالعه بر اهمال کاری تحصیلی را دارد. بنابراین، فرضیه ۳ مورد تأیید قرار می‌گیرد.

فرضیه ۴: بین عادت‌های مطالعه و عملکرد تحصیلی با میانجی‌گری خودکارآمدی دختران مقطع متوسطه اول شهرستان نیریز رابطه وجود دارد.

نتایج حاصل از بررسی اثر غیرمستقیم عادت‌های مطالعه بر عملکرد تحصیلی با میانجی‌گری خودکارآمدی براساس جدول ۴

جدول ۴- نتایج بوت‌استرپ مربوط به روابط غیر مستقیم مدل در دانش‌آموزان دختر متوسطه

مسیر غیر مستقیم	حد پایین	حد بالا	سطح معنی‌داری
عادت‌های مطالعه به اهمال کاری با میانجی‌گری خودکارآمدی	-۰/۲۱۰	-۰/۰۹۱	۰/۰۰۲
عادت‌های مطالعه به عملکرد تحصیلی با میانجی‌گری خودکارآمدی	۰/۲۰۹	۰/۳۵۶	۰/۰۰۲

بهره ببرند. از طرف دیگر، دانش‌آموزانی که از عادت‌های مطالعه نامناسبی برخوردارند به نظر می‌رسد تمایل بیشتری به اجتناب از تکالیف درسی داشته باشند، برای یادگیری برنامه‌ریزی نمی‌کنند و وظایف تحصیلی خود را به تأخیر می‌اندازند وظایفی مانند برنامه‌ریزی برای مطالعه، آمادگی برای امتحان، انجام تکالیف هفتگی و ... که در نتیجه این رفتارها دانش‌آموز دچار اهمال کاری تحصیلی می‌شود. در نهایت می‌توان چنین نتیجه‌گیری کرد که بهبود عادت‌های مطالعه تا حدود زیادی می‌تواند مانع بروز اهمال کاری تحصیلی در دانش‌آموزان شود. بنابراین، با یادگیری و بهبود عادت‌های مطالعه می‌توان اهمال کاری تحصیلی دانش‌آموزان را کاهش داد. نتایج این پژوهش نیز نشان داد که هر چه عادت‌های مطالعه در دانش‌آموزان دختر شرکت کننده در این پژوهش بهتر باشد، موجب کاهش اهمال کاری تحصیلی در آن‌ها می‌شود.

فرضیه ۲: بین عادت‌های مطالعه و عملکرد تحصیلی دختران مقطع متوسطه اول شهرستان نیریز رابطه وجود دارد. نتایج آزمون تحلیل مسیر مستقیم (جدول ۲) نشان داد، که بین عادت‌های مطالعه و عملکرد تحصیلی رابطه معناداری وجود ندارد. لذا، فرضیه ۲ تأیید نشد. این نتیجه با یافته‌های علی‌محمدی و همکاران (۳۷)، جلالی و بختیارپور (۳۸)، آرئین (۳۵) ترشیزی و همکاران (۳۹)، نظری شاکری و همکاران (۲۶)، مگولود (۱۲)، چیلکا و مانوئل (۱۳)، ایله و اولوفو (۱۵)، سرنا و پولیوشچکنو

بحث و نتیجه گیری

فرضیه ۱: بین عادت‌های مطالعه و اهمال کاری تحصیلی دختران مقطع متوسطه اول شهرستان نیریز رابطه وجود دارد. نتایج آزمون تحلیل مسیر مستقیم (جدول ۲) نشان داد، بین عادت‌های مطالعه و اهمال کاری تحصیلی رابطه معنادار و منفی وجود دارد. بنابراین، فرضیه ۱ تأیید شد. به عبارت دیگر، هر چه عادت‌های مطالعه مناسب باشد، اهمال کاری تحصیلی دانش‌آموزان کمتر است و هرچه عادت‌های مطالعه نامناسب باشد اهمال کاری تحصیلی دانش‌آموزان بیشتر خواهد بود. این نتیجه با یافته‌های شهبازیان خونیک و همکاران (۱۸)، اسوارتدال و همکاران (۲) و گوتیرس-گارسیا و همکاران (۱۷) هم‌سو است. در تبیین این یافته می‌توان گفت، عادت‌های مطالعه ابزار و شیوه‌های خاصی هستند که به دانش‌آموزان کمک می‌کنند تا در یادگیری مطالب درسی با موفقیت عمل کنند. همچنین، به آن‌ها را یاری می‌کنند که به صورت منحصر به فردی به مطالعه مطالب درسی بپردازند. به عبارتی، دانش‌آموزانی که دارای عادت‌های مطالعه مناسب و بهتری هستند تمایل بیشتری به مطالعه و انجام تکالیف درسی دارند. به نظر می‌رسد این دانش‌آموزان برای مطالعه بهینه برنامه‌ریزی کرده و نسبت به یادگیری مطالب درسی با مسئولیت عمل کنند و همچنین، از روش‌های مطالعه (مانند تمرین مطالب آموخته شده، مطالعه خارج از کلاس درس، مرور موضوع، مدیریت زمان و ...) بهتری برای یادگیری مطالب درسی

(۴۰)، کاور و پاتانیا (۱۶) ناهمسو می‌باشد. ولی، با نتایج قلع‌جهی، باقری و ابراهیم‌زاده (۱۴) هم سو می‌باشد.

در این پژوهش، بین عادت‌های مطالعه و عملکرد تحصیلی رابطه معنی‌داری یافت نشد که این نتیجه با بسیاری از پژوهش‌های انجام شده در این خصوص، همخوانی ندارد. در تبیین این یافته می‌توان گفت، عملکرد تحصیلی مقدار دست‌یابی به هدف‌های یادگیری در حیطه شناختی است. دست‌یابی به عملکرد تحصیلی بالا مستلزم کسب عادت‌های مطالعه شامل برنامه‌ریزی، مدیریت زمان، تعداد دفعات مطالعه، طول مدت مطالعه، تمرکز، داشتن انگیزه و ... است. به نظر می‌رسد دانش‌آموزان شرکت کنند در این مطالعه یا به این مولفه‌ها توجه کافی ندارند و یا راهکارهای مطالعه درست به آن‌ها آموزش داده نشده است. به نظر می‌رسد، دانش‌آموزان شرکت کننده در این پژوهش در فاصله کمی از امتحانات شروع به مطالعه می‌کنند، در طول سال برنامه‌ریزی مشخص و انگیزه کافی، به دلیل تأکید بیش از حد بر حفظ مطالب درسی، برای یادگیری مطالب درسی ندارند. بنابراین، نتایج این پژوهش نشان داد که عملکرد تحصیلی دختران شرکت کننده در این پژوهش، با وجود بسیاری از پژوهش‌ها، با عادت‌های مطالعه رابطه ندارد.

فرضیه ۳: بین عادت‌های مطالعه و اهمال‌کاری تحصیلی با میانجی‌گری خودکارآمدی دختران مقطع متوسطه اول شهرستان نی‌ریز رابطه وجود دارد.

نتایج بدست آمده از بررسی متغیر عادت‌های مطالعه بر اهمال‌کاری تحصیلی با میانجی‌گری خودکارآمدی جدول (۴) نشان داده که بین عادت‌های مطالعه و اهمال‌کاری تحصیلی با میانجی‌گری خودکارآمدی رابطه وجود دارد. بنابراین، فرضیه ۳ تأیید شد. با توجه به بررسی مطالعات پیشین، پژوهشی در راستای بررسی رابطه عادت‌های مطالعه بر اهمال‌کاری تحصیلی با میانجی‌گری خودکارآمدی یافت نشد که این خود نشانگر جنبه نوآوری پژوهش بشمار می‌رود.

در تبیین این یافته می‌توان گفت افراد با سطح بالای خودکارآمدی کسانی هستند که با پیش‌بینی موفقیت در انجام تکلیف با آن درگیر می‌شوند، ولی افراد با سطح خودکارآمدی پایین، قبل از انجام تکلیف، به شکست در انجام تکلیف می‌اندیشند و این مورد باعث می‌شود آن‌ها تا آن جایی که ممکن است از روبه‌رو شدن با تکلیف اجتناب کنند و مرتکب اهمال‌کاری شوند. یافته‌های به دست آمده در این قسمت از پژوهش را می‌توان براساس نظریه بندورا مورد تجزیه و تحلیل قرار داد. خودکارآمدی باوری قوی است در مورد صلاحیت‌ها و شایستگی‌های فرد در رابطه درجه کنترل فرد بر زندگی دارد (۲۰). به بیان دیگر، خودکارآمدی تخمین کلی فرد از توانایی خود برای

تأثیر گذاشتن بر عملکردها برای دستیابی به اهداف است. از جمله ویژگی‌های افراد با خودکارآمدی بالا استقامت در انجام تکالیف، پایداری در دست‌یابی به اهداف، تلاش برای مواجهه با موانعی و ... است. نتایج پژوهش حاضر نشان داد دانش‌آموزان دختر شرکت کننده‌ای که خودکارآمدی بالایی دارند اهمال‌کاری کم‌تری از خود نشان می‌دهند. به این معنی که آن‌ها دانش‌آموزان با تکالیف درسی درگیری می‌شوند و برای رسیدن به اهداف تحصیلی تلاش و پشتکار بیشتری از خود نشان می‌دهند و برعکس، دانش‌آموزانی که اطمینان کم‌تری نسبت به اتمام موفقیت آمیز تکالیف درسی خود دارند به احتمال زیاد به جای درگیر شدن با تکلیف سعی می‌کنند از آن اجتناب کنند. از طرفی دیگر، به نظر می‌رسد دانش‌آموزان دختر شرکت کننده در این پژوهش که دارای خودکارآمدی بالا هستند با داشتن باورهای مثبت در ارتباط با مسائل درسی تلاش می‌کنند عادت‌های مطالعه خوب و مناسب را یاد گرفته و در امور تحصیلی خود از آن‌ها استفاده کنند و داشتن عادت‌های مطالعه مناسب و صحیح در امر یادگیری مطالب درسی باعث کاهش اهمال‌کاری تحصیلی در دانش‌آموزان شده است.

فرضیه ۴: بین عادت‌های مطالعه و عملکرد تحصیلی با میانجی‌گری خودکارآمدی دختران مقطع متوسطه اول شهرستان نی‌ریز رابطه وجود دارد.

نتایج حاصل از بررسی متغیر عادت‌های مطالعه بر عملکرد تحصیلی با میانجی‌گری خودکارآمدی جدول (۴) نشان داده، بین عادت‌های مطالعه و عملکرد تحصیلی با میانجی‌گری خودکارآمدی رابطه معنی‌دار وجود دارد. به بیان دیگر، خودکارآمدی نقش میانجی کلی در تأثیر عادت‌های مطالعه بر عملکرد تحصیلی را دارد. بنابراین، فرضیه ۴ تأیید شد. با توجه به بررسی مطالعات پیشین، پژوهشی در راستای بررسی رابطه عادت‌های مطالعه بر عملکرد تحصیلی با میانجی‌گری خودکارآمدی یافت نشد که این خود نشانگر جنبه نوآوری پژوهش محسوب می‌شود.

چنانچه در فرضیه دوم بیان شد، در این پژوهش بین عادت‌ها مطالعه و عملکرد تحصیلی رابطه مستقیمی مشاهده نشد. ولی، با قرار گرفتن متغیر خودکارآمدی به عنوان متغیر میانجی مشاهده شد که عادت‌های مطالعه با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان شرکت کننده رابطه مثبت معنی‌داری پیدا می‌کند. در تبیین این یافته می‌توان گفت، خودکارآمدی که باورهای مثبت دانش‌آموزان درباره توانایی‌ها، صلاحیت‌ها، شایستگی‌ها و ... خود است بر عملکرد تحصیلی آن‌ها تأثیر مثبت می‌گذارد و موجب افزایش بهبود در عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان می‌شود. به بیان دیگر، دانش‌آموزان دارای باورهای خودکارآمدی بالا، به مهارت‌ها و توانایی‌هایشان برای عملکرد بهتر اعتماد دارند و مشارکت بیشتری در فعالیت‌های یادگیری نشان می‌دهند و هم‌چنین،

ملاحظات اخلاقی

این مطالعه با رضایت اولیاء دانش آموزان و مدرسه انجام شد.

پیروی از اصول اخلاقی پژوهش

این پژوهش برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد و زیر نظر کمیته اخلاقی دانشگاه آزاد اسلامی واحد نیریز انجام شده است و تمام نکات اخلاقی شامل رازداری، امانت‌داری، دقت در استناددهی، رعایت ارزش‌های اخلاقی در گردآوری داده توسط پژوهشگر مد نظر قرار گرفته است.

حامی مالی

هزینه‌های این پژوهش توسط نویسندگان مقاله تأمین شد.

مشارکت نویسندگان

مقاله برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد است. نویسنده اول دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد و نویسنده مسئول استاد راهنمای اول است.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان، مقاله حاضر فاقد هر گونه تعارض منافع بوده است.

References

1. Setayeshi Azhari, M., (2017). Mirnasab M. Mohebbi M. The Relationship Between Hopefulness And Academic Achievement: The Mediating Role Of The Academic Procrastination. Journal of Instruction and Evaluation. Tenth year.; 37:125-142.
2. Svartdal, F. و Sæle, R.G. و Dahl, T.I., (2021). Nemtcan E. Gamst-Klaussen T. Study Habits and Procrastination: The Role of Academic Self-Efficacy. Scandinavian Journal of Educational Research.; 4:1-20.
3. GÜNGÖR, A.Y., (2020). The Relationship Between Academic Procrastination Academic Self-Efficacy and Academic Achievement Among Undergraduates. Oltu Beşeri ve Sosyal Bilimler Fakültesi Dergisi.1(1):57-68.
4. Atkinson R. Introduction to psychology. Translated by: Mohamad Taghe Braheni (1382). Volume II. Tehran. Iran.
5. Qasemi, F., (2017). The mediating role of happiness in relation to personality traits and academic performance. International

تمایل به تلاش بیش‌تر جهت کسب سطوح بالاتر از عملکرد تحصیلی دارند.

از سوی دیگر، یکی از ویژگی‌های افراد با خودکارآمدی بالا داشتن انگیزه درونی برای انجام فعالیت‌ها و پیشرفت است در نتیجه برای دستیابی به پیشرفت تحصیلی و افزایش عملکرد تحصیلی خود تلاش می‌کنند مهارت‌هایی کسب کرده تا به آن‌ها در راستای افزایش عملکرد تحصیلی کمک کند که یکی از این مهارت‌ها یادگیری عادت‌های مطالعه است. بر این اساس می‌توان چنین استنباط کرد که برخوردار بودن از خودکارآمدی می‌تواند بر عادت‌های مطالعه و عملکرد تحصیلی تاثیر مثبت بگذارد. نتیجه این پژوهش نیز نشان داد که داشتن خودکارآمدی موجب افزایش عملکرد تحصیلی و همچنین، کسب عادت‌ها مطالعه مناسب دانش آموزان دختر شرکت کننده در این پژوهش شده است.

نتایج این پژوهش نشان داد داشتن عادت‌های مطالعه می‌تواند موجب افزایش عملکرد تحصیلی و همچنین، کاهش اهمال کاری در دانش آموزان دختر شرکت کننده در این پژوهش شود. بنابراین، پیشنهاد می‌شود در مدارس در ساعت آموزشی خاصی شیوه‌ها و روش‌های مطالعه مناسب مانند سایر مباحث درسی به دانش آموزان در مقاطع گوناگون تحصیلی و با توجه به مراحل رشد، به خصوص رشد شناختی دانش آموزان، آموزش داده شود.

Conference on Psychology, Counseling, Education. Mashhad.

6. Mahasneh, A.M., Bataineh, O.T., Al-Zoubi, Z.H. (2016). The relationship between academic procrastination and parenting styles among Jordanian undergraduate university students. The Open Psychology Journal. 9(1).
7. Lotfe, R., (2020). Investigating the relationship between metacognitive beliefs and academic procrastination and self-disability in male high school students in Saqez. The 7TH Scientific & Research Conference On The Development and Promotion of Educational Sciences & Psychology in Iran. Tehran.
8. Zoghi, L., (2021). Rezazadebaharan H. Structural modeling of study habits with progressively motivated with emphasis on the mediating role of academic procrastination and test anxiety. Quarterly Journal of Training in Police Sciences. 7(27):1-24.
9. Fereydunemoghadam, M., Cheragheyan, B., (2009). Study habits and its relationship with academic performance in students of Abadan School of Nursing. Strides in Development Of Medical Education. 6(1): 21-28.

10. Koushan, M., Heydari, A., (2006). Study habits in students of Sabzevar school of medical sciences. 13(4): 185-189.
11. Abdkhodaie MS. Saif A. Karimi Y. Biabangard E. Development and standardization of academic motivation scale and evaluation of the effectiveness of study skills training on increasing motivation. *Studies in Education & Psychology*. 2008; 13(4):185-189.
12. Magulod Jr GC. Learning styles, study habits and academic performance of Filipino University students in applied science courses: Implications for instruction. *JOTSE: Journal of Technology and Science Education*. 2019; 9(2):184-98.
13. Alva C. Manuel L. Self-Esteem, Study Habits and Academic Performance among University Students. *Journal of Educational Psychology-Propósitos Y Representaciones*. 2017; 5(1):101-27.
14. Ghaljahi M. Bagheri S. Ebrahimzadeh A. Relation Study between Study Habit and Academic Performance of Students in Zabol University. *Journal of Zabol Medical School*. 2019; 2(1)49-54.
15. Ebele UF. Olofu PA. Study habit and its impact on secondary school students' academic performance in biology in the Federal Capital Territory, Abuja. *Educational Research and Reviews*. 2017 May 23; 12(10):583-8.
16. Kaur A. Pathania R. Study habits and academic performance among late adolescents. *Studies on Home and Community Science*. 2015; 1;9(1):33-5.
17. Gutiérrez-García AG. Huerta-Cortés M. Landeros-Velázquez MG. Academic procrastination in study habits and its relationship with self-reported executive functions in high school students. *Journal of Psychology and Neuroscience*. 2020; 2(1):1-9.
18. Shahbaziyanxonig A., Alipour M. Habibi Kaleybar R. Explaining academic procrastination student-teacher based on moral intelligence and study habits. *Scientific Research Journal of Education*. 2018; 13 (54): 41-60.
19. Honicke T. Broadbent J. The influence of academic self-efficacy on academic performance: A systematic review. *Educational Research Review*. 2016;17:63-84
20. Muris P. Relationships between self-efficacy and symptoms of anxiety disorders and depression in a normal adolescent sample. *Personality and individual differences*. 2002; 32(2):337-48
21. Shamsi F. Amirianzadeh M. The mediating role of self-Efficacy for personality traits and social skills. *Journal of Psychological Methods and Models*. 2107; 8(27): 1-14.
22. Shahidi N. Jaafari P. Ghourchian N. Behboodian J. On the Relationship of Self-efficacy and Organizational commitment to Teaching Quality of Faculty Members in Zone of Islamic Azad University. *Journal of New Approaches in Educational Administration*. 2013; 4(15), 21-44.
23. Ghiasinadushan S. Puratash M. Bayat S. Fourth National Conference on Applied Research in Educational Sciences and Behavioral Studies in Iran. 2018.
24. Stajkovic AD. Bandura A. Locke EA. Lee D. Sergent K. Test of three conceptual models of influence of the big five personality traits and self-efficacy on academic performance: A meta-analytic path-analysis. *Personality and individual differences*. 2018;.120:238-45.
25. Aryan M. Relationship between study skills and academic self-efficacy with academic performance of Payame Noor students. The first scientific research conference on psychology, educational sciences and pathology of society. Kerman. 2015. Iran.
26. Nazari Shaker H. Fath Tabar Firozjayi K. Keramati MR. The Study of the Relationship Between Study Habits And Educational Self-efficacy, academic performance in Babol third grade Guidanc School Students. *Journal of Instruction and Evaluation*. 2011;4(15):59-71
27. Kandemir M. Reasons of academic procrastination: Self-regulation, academic self-efficacy, life satisfaction and demographics variables. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 2014; 152:188-93
28. Krispenz A. Gort C. Schültke L. Dickhäuser O. How to reduce test anxiety and academic procrastination through inquiry of cognitive appraisals: A pilot study investigating the role of academic self-efficacy. *Frontiers in psychology*. 2019; 10:1917.
29. Rezaie Looyeh H. Seyed Fazelpour SF. Reza Masoule S. Chehrzad MM. Kazem Nejad Leili E. The relationship between the study habits and the academic performance of medical sciences students. *Journal of Holistic Nursing and Midwifery*. 2017; 27(2):65-73.
30. Solomon LJ. Rothblum ED. Academic procrastination: frequency and cognitive-behavioral correlates. *Journal of counseling psychology*. 1984; 31(4):503.

31. Shahrokhi, M., Nasri, S., (2014). The study on the relationship between perfectionism and test anxiety and academic procrastination in university students. *The Journal of New Thoughts on Education*. 10(2):163-85.
32. Jokar, B., Delavarpor, M., (2008). The relation between procrastination educational achievement goals. *Quarterly New Thoughts on Education*. 4: 61-80.
33. Muris, P., (2002). Relationships between self-efficacy and symptoms of anxiety disorders and depression in a normal adolescent sample. *Personality and individual differences*. 32(2):337-48.
34. Tahmaseyan, K., (2007). Validation and standardization of children and adolescents self-efficacy questionnaire. *Quarterly of Applied Psychology*.; 1(4, 5)
35. Tahmaseyan, K., & Anari, A. (2009). The relationship between self-efficacy and depression in adolescents. *Applied Psychology*. 3(1): 1, 84-94.
36. Kameli, S., YOUSEFI, F., (2019). Relationship between Cultural Values and Subjective Vitality: The Mediating Role of Self-Efficacy. *Studies in Learning & Instruction* 11(1):108-127
37. Alimohamadi, N., Dehghani, M., Ashtarani, E., Jonbakhsh, F., Paymard, A., Khalili, A., (2018). Relation study between study habit and academic performance of nursing students in Hamadan. *Pajouhan Scientific Journal*. 16(3):29-38
38. Jalaei, E., Bkhtyarpur, S., (2106). The relationship between study habits and academic performance. *The first international conference on modern research in the field of educational sciences and psychology and social studies in Iran*.
39. Torshizi, M., Varasteh, S., Poor Rezaei, Z., Fasihi, R., (2013). Study habits in students of Birjand University of Medical Sciences. *Iranian journal of medical education*. 12(11):866-76
40. Cerna, M.A., Pavliushchenko, K., (2015). Influence of Study Habits on Academic Performance of International College Students in Shanghai. *Higher Education Studies*. 5(4):42-55.

